

การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
Development of the Management Effectiveness of Buddhism Temple
Charity Schools in North Eastern Region

พระครูประสิทธิ์ สีลคุณ*
Phrakhrupra sithsilakhun
ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ**
Phairote Klinkularb

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา 2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา 3. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดใน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ คณะผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนการกุศลของวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์พหุสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านยกเว้นความพึงพอใจในการทำงานของครูอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มีการปฏิบัติตามคุณลักษณะในภาพรวมในระดับมาก 2) ปัจจัยระดับครูผู้สอนมี 1 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู 3) ปัจจัยระดับนักเรียน มี 2 ตัวแปร ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน (2) ปัจจัยด้านความภูมิใจต่อโรงเรียนของนักเรียน 4) แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ (1) แนวทางในการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มี 17 แนวทาง (2) แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลง มี 11 แนวทาง (3) แนวทางในการพัฒนาการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู มี 11 แนวทาง (4) แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน มี 13 แนวทาง และ (5) แนวทางในการพัฒนาความภูมิใจต่อโรงเรียนของนักเรียน มี 18 แนวทาง

คำสำคัญ : ประสิทธิผลการบริหาร / โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

*นักศึกษาลัทธิการศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

**อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ABSTRACT

The research was aimed to: 1. investigate the development of their management effectiveness, 2. explore factors making contributions to the development of their management effectiveness and 3. seek search guidelines on the development of their management effectiveness. The purposive sampling groups for conducting the research involved stakeholders in twenty northeastern region-located Buddhist temple charity schools. The research tools comprised three sets of questionnaires, with which each set was used to elicit data form ensuring research variables involving each level. The statistics utilized for data analyses encompassed frequencies, arithmetic means, standard deviations, Pearson’s multiple correlation coefficient and multiple regression, analyzing data with the computer software package. Results of the research revealed the following findings : 1. Factors at school administrators’, teachers’ and students’ levels in northeastern region-located Buddhist temple charity schools were characteristically ranked implementing ‘high’ in the overall aspect. In addition, the management effectiveness of their schools was also scored ‘high’. 2. Factors making contributions to the management effectiveness of northeastern region-located Buddhist temple charity schools were school administrators’, teachers’ and students’ factors, each of which comprised the following variables : 2.1 School administrators’ factors were of two variables: 1) mobilization of resources for education and 2) change agents. 2.2 Teachers’ factor was the variable of support from society. 2.3 Students’ factors were of two variables: 1) moral and ethical behaviors, 2) pride of their schools. 3. Guidelines on developing northeastern region-based Buddhist temple charity schools’ management effectiveness at basic education level included developments of: 1) mobilization of resources for education, composed of six elements; 2) change agents, three elements; 3) support from society, four elements; 4) students’ moral and ethical behaviors, six elements; 5) students’ pride of their schools, two elements.

Keywords : The Management Effectiveness / Buddhism Temple Charity Schools

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารจัดการการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในยุคปัจจุบันภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายการศึกษาที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยยึดหลักการการจ้ดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีความเป็นเอกภาพในด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ ทั้งทางด้านวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และมีอิสระในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 6)

การบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชนกลุ่มการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะแตกต่างจากโรงเรียนรัฐและมีความแตกต่างกันในระหว่างโรงเรียน

เอกชนกลุ่มการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาด้วยกันประกอบกับประสิทธิผลของโรงเรียนขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นตัวแปรหลายตัว การส่งเสริมและการพัฒนาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดสู่ความเป็นเลิศจึงจำเป็นที่จะต้องมีการพิจารณาถึงมีวิธีการเฉพาะรวมทั้งมีข้อมูลรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลที่แท้จริงต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. 2544-2548) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญของโรงเรียนเอกชน กลุ่มการกุศลของวัด พบว่า มีสาเหตุของปัญหาและเงื่อนไขของประสิทธิผลของแต่ละสถานศึกษา เมื่อพิจารณาจากประสิทธิผลและความเสมอภาคด้านคุณภาพ พบว่า กลุ่มสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ทั้งด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เรียน ในภาพรวมสถานศึกษาร้อยละ 7.13 ยังมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก โดยส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก และพบว่า การพัฒนาด้านผู้เรียน ยังขาดความคล่องตัวในการคิดอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องปรับปรุงการบริหารวิชาการ การส่งเสริมกิจกรรมให้ครูสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คุณภาพด้านครูขาดแคลนทั้งปริมาณและคุณภาพ การสอนที่เน้นผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน จากผลการวิจัยได้สะท้อนถึงคุณภาพในเรื่องของความคล่องตัวในการบริหาร และเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาและการส่งเสริมการบริหารของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาไปสู่ความเป็นเลิศ มีสมรรถนะในการพึ่งตนเองได้ตามแนวการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 20 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนที่เป็นประชากร จำนวน 20 โรงเรียน กำหนดผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 27 คน แยกเป็น 1) ผู้บริหาร 3 คน 2) ครูผู้สอน 12 คน 3) นักเรียนระดับมัธยมศึกษา 12 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 540 คนโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้มีความเหมาะสมสำหรับหน่วยในการวิเคราะห์ตามสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (R.V.Krejcie & D.W. Morgan) (อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 42-43)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- มีแบบบันทึกข้อมูลเกรดเฉลี่ยนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถาม รวมจำนวน 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 สอบถามผู้บริหาร แบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้ 1) สอบถาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหาร 2) วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมี 8 ข้อ 3) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 4) ภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลง 5) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 6) ความสามารถในการพัฒนาโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อม

ฉบับที่ 2 สอบถามครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ 1) สอบถาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน 2) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครูอาจารย์มี 7 ข้อ 3) เจตคติต่อการพัฒนาหลักคุณธรรมจริยธรรมในการสอนมี 9 ข้อ 4) ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์มี 9 ข้อ และแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ฉบับที่ 3 สอบถามนักเรียน แบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้ 1) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง 2) ความภูมิใจต่อโรงเรียนของนักเรียนมี 8 ข้อ 3) เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนมี 8 ข้อ 4) พฤติกรรมทางสังคมกับกลุ่มเพื่อนมี 7 ข้อ 5) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมี 8 ข้อ 6) คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมี 8 ข้อ 7) พฤติกรรมการสอนของครูอาจารย์ 8 ข้อ 8) คุณภาพในการสอนของครูอาจารย์มี 8 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแยกหมวดหมู่ตามตัวแปร
2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ วิเคราะห์สภาพปัจจัยที่พึงประสงค์ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย พหุคูณ (สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์, 2548) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายแบบประมาณค่า 5 ระดับของ ไคท์กเพ็ชรจรัส (2551)
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมสนทนากลุ่ม อภิปราย แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาประสิทธิผลเป็นรายพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับ มาก ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี และนักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี
2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัด พบว่า ปัจจัยระดับผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหาร 2 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลงกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ปัจจัยระดับครูผู้สอนที่ส่งผล ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยระดับนักเรียนที่ส่งผล ได้แก่ ความภูมิใจต่อโรงเรียนของนักเรียน และพฤติกรรมเชิงวิชาการของนักเรียน
3. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มีดังนี้ 1) แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ 2) แนวทางในการพัฒนาการระดมทรัพยากร 3) แนวทางในการพัฒนาการได้รับการสนับสนุนทางสังคม 4) แนวทางในการพัฒนาความภูมิใจต่อโรงเรียน 5) แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อม ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่อยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครูในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.15 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2544, หน้า 2-3) คุณธรรม จริยธรรม เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะเป็นเครื่องส่งเสริมความสำเร็จของชีวิต และเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความสงบสุข ความสำเร็จให้กับบุคคล สังคมและประเทศชาติ ฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991, p.383) ได้กำหนดความสามารถในการปรับเปลี่ยนโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อมเป็นตัวชี้วัดประสิทธิผลของโรงเรียนอีกด้วยเช่นกัน (ราชันย์ บุญธิมา, 2542 ก, อ้างอิง Coleman & others, 1966, p.107) สำหรับในประเทศไทยก็ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของโรงเรียนและเป็นปัจจัยทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนอีกด้วย

2. จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ปัจจัยระดับผู้บริหารโรงเรียน มีปัจจัยระดับครูผู้สอน และปัจจัยระดับนักเรียน ปัจจัยระดับผู้บริหารโรงเรียน มี 2 ตัวแปร ได้แก่ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

2.1 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารด้านทรัพยากรของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อลดสภาพความจำกัดทางทรัพยากรของโรงเรียนและรัฐเป็นการใช้ทรัพยากรจากองค์กรภายนอกโดยเฉพาะองค์กรชุมชนให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดโดยพิจารณาว่ามีจุดอ่อนใดที่โรงเรียนไม่พร้อมในการพัฒนาหรือไม่สามารถดำเนินการได้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนสอดคล้องกับการวิจัยของ นลินี ทวีสิน (2549, หน้า 55) พบว่า การพัฒนาระบบทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารมีผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนในทุกด้าน ปียะมาศ ปรากฏมาก และคนอื่นๆ (2551, บทคัดย่อ) พบว่า สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาด้านทรัพยากรทางสังคมเป็นลำดับที่ 1 รองลงมา เป็นต้นทรัพยากรการบริหารจัดการ

2.2 ภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเป็นคุณลักษณะที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดโดยตรง สอดคล้องกับการวิจัยของ ราชันย์ บุญธิมา (2542 ก, หน้า 373) และสุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์ (2548, หน้า 258) แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการบริหารภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลงเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลด้านการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อม และงานวิจัยของ อำนวย ชัยนัคร (2544, หน้า ง) พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ และภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ปัจจัยระดับครูผู้สอน มี 1 ตัวแปร ได้แก่

2.3.1 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู ผลการวิจัยพบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครูมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนการกุศล ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูซึ่งเป็นตัวแปรตาม แสดงให้เห็นว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู เป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครู สอดคล้องกับการวิจัยของราชันย์ บุญธิมา (2542 ก, หน้า 370-371) และสมจิตร อุดม (2547, หน้า 202) และละอองดาว แสงงาม (2545) พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนได้รับ

การสนับสนุนทางสังคมและมีแรงจูงใจที่ดีที่สุดทำให้ครูมีความกระตือรือร้นในการทำงานและมีความพึงพอใจในการทำงาน

2.4 ปัจจัยระดับของนักเรียน มี 2 ตัวแปร ได้แก่

2.4.1 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ จันทรมหา (2542) พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารโรงเรียนโดยตรง และราชนันท์ บุญธิมา (2542, หน้า 9) ที่พบว่า การที่นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดี จึงส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ มีเจตาคติที่ดี มีเหตุผลทางจริยธรรม รู้จักสิ่งถูกผิดชั่วดี จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อีกมีคุณธรรมจริยธรรมสูง

2.4.2 ความภูมิใจต่อโรงเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความภูมิใจต่อโรงเรียนของนักเรียนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยตรง และนอกจากนั้นยังส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนอีกด้วย สิ่งที่ทำให้นักเรียนมีความภูมิใจต่อโรงเรียนการกุศลของวัดเกิดจากความโดดเด่นอันเป็นหัวใจหรือสัญลักษณ์ของโรงเรียนคือ ด้านจริยศึกษาและการส่งเสริมจริยธรรมให้มีผลดีเป็นที่เชื่อถือและเป็นตัวอย่างที่ดีกว่าโรงเรียนประเภทอื่น สอดคล้องกับการวิจัยของสุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2548, หน้า 240) พบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนและความภูมิใจต่อโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณธรรมจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และธีรวิมล เอกกุล (2544, หน้า 65) พระวันชัย ธนวิโส (2548) ที่พบว่า การที่นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดีส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ มีเจตาคติที่ดี มีเหตุผลทางจริยธรรมสูง รู้จักสิ่งถูกผิดชั่วดี ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดความภูมิใจต่อโรงเรียนของตนเป็นผู้มีอริยาคัยดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีความรักมีความเมตตาต่อเพื่อนต่อโรงเรียน

3. จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เป็นการระดมทรัพยากรและความร่วมมือต่างๆ จากองค์กรต่างๆ ภายนอกโรงเรียน เพื่อลดสภาพความจำกัดทางทรัพยากรของโรงเรียนและภาครัฐ เป็นการให้ทรัพยากรจากองค์กรภายนอกให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ (2547) กล่าวว่า การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการเร่งรวบรวม การจัดหาหรือนำมาซึ่งการขอความร่วมมือหรือประสานความร่วมมือจากแหล่งต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการบริหารการศึกษาอย่างเป็นระบบของโรงเรียน

4. จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารตระหนักถึงภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม การเมือง และการศึกษา สามารถเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปเพราะผู้บริหารเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับการวิจัยของอำนวย ชัยนัคร (2544, หน้า ๙) พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) และประสิทธิ์สารเสนต์ (2544) พบว่า พฤติกรรมการบริหารทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ แรงจูงใจและด้านการสื่อสาร มีส่วนสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนมีประสิทธิผลทางการบริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการพัฒนาการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครูผู้สอนเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้ครูได้รับโอกาสที่ดีเกี่ยวกับอารมณ์ การได้รับยอมรับจากสังคม การได้รับข้อมูลข่าวสารในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน รวมถึงเป็นการพัฒนาความพึงพอใจของครูให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนในภาพรวม สอดคล้องกับการวิจัยของ

Russell, Altealer & Velgen (1987, p.269) พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลถึงการมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน และสอดคล้องกับ Burke & Greenglass (1997, p.55) ที่พบว่า ครูในโรงเรียนได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงจะเกิดความท้อแท้ในการทำงานน้อยลง และส่งผลถึงความมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียน

6. จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการพัฒนาความภาคภูมิใจต่อโรงเรียนของนักเรียน เป็นการพัฒนาให้นักเรียนการกุศลเห็นคุณค่าในตนเองทั้งด้านจิตภาพนักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองในสิ่งที่ได้รับการอบรมปลูกฝังด้านกิริยามารยาท คุณธรรมจริยธรรม ความสามารถด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ด้านกายภาพคือสภาพแวดล้อมและสภาพสังคมของโรงเรียนซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของโรงเรียนสอดคล้องกับการวิจัยของพัชราณี พักทองพรรณ (2553) บทความวิจัย เรื่อง เอกลักษณ์และความภูมิใจในการเป็นนักเรียนราชินี พบว่าสิ่งที่นักเรียนคิดว่าเป็นคุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของนักเรียนราชินีและสิ่งที่นักเรียนคิดว่าเป็นความภาคภูมิใจในการเป็นนักเรียนราชินี ล้วนเป็นสิ่งที่มีผลมาจากวัฒนธรรมของโรงเรียน ที่มาจากการอบรมปลูกฝังของครู ทั้งด้านกิริยามารยาท คุณธรรมจริยธรรม ความสามารถด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของโรงเรียน

7. จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน เพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางต่างๆ ของโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องและเท่าทันสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องตามความต้องการของชุมชนและสังคมไทย โดยการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรม โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมศักยภาพนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับการวิจัยของพระวันชัย ธนวิโส (2548) พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาทั้งที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนสามัญและยังพบว่า การรับรู้บทบาทการเรียนการสอนของครู มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน การได้รับการถ่ายทอดทางพระพุทธศาสนาจากบิดามารดาสูง พบว่า มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดทางพระพุทธศาสนาจากบิดามารดาต่ำ การได้รับการถ่ายทอดพระพุทธศาสนาจากบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนการกุศลควรนำข้อค้นพบจากการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการอ้างอิงและใช้เป็นจุดเริ่มในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเกี่ยวกับการศึกษาของโรงเรียนการกุศลในภาพรวมหรือปรับปรุงเฉพาะด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาผู้บริหารด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาซึ่งมีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการโดยตรง

2. นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครูผู้สอน และนักเรียน ด้านครูควรเน้นให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ได้รับการสนับสนุนที่หลากหลาย ทั้งด้านสวัสดิการ ด้านความปลอดภัย ด้านเทคโนโลยี ด้านความมั่นคงและเจริญก้าวหน้าในอาชีพ และจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อช่วยเสริมสร้างความสามารถในการทำงานของครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับความพึงพอใจในการทำงานของครูจากระดับปานกลางสู่ระดับสูงขึ้น และเพื่อให้ครูเป็นครูมืออาชีพ มีทักษะในการพัฒนาตนเองอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาเสริมสร้างแรงจูงใจผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
2. ศึกษาแบบการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนกลุ่มการกุศลในระดับประเทศ
3. ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารทางพุทธศาสนากับการบริหารในยุคโลกาภิวัตน์

เอกสารอ้างอิง

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). **ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน**. กรุงเทพฯ : ส่งเสริมการศึกษาและจริยธรรม.
- ธีระวุฒิ เอกะกุล. (2544). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุบลราชธานี : วิทยาการพิมพ์.
- นลินี ทวีสิน. (2549). **รูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม**. [Online]. Available : <http://www.moralcenter.or.th/web/moral/th/research/detail.php>. [2010, April 20].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.
- ประสิทธิ์ สาระสันต์. (2544). **พฤติกรรมกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องกับความล้มเหลวจากการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา**. ปรินญาณิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุขฎิบัณติต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิยะมาศ ปรากฏมาก และคนอื่นๆ. (2551). **การระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณติต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พัชราณี พักทองพรรณ. (2553). **แนวโน้มคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสตรีเอกชน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุขฎิบัณติต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระวันชัย ธนวิโส. (2548). **ลักษณะทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา**. ปรินญาณิพนธ์ครุศาสตรดุขฎิบัณติต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ราชันย์ บุญธิมา. (2542 ก). **ปัจจัยที่เอื้อต่อผลสำเร็จของการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเชียงราย**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาดุขฎิบัณติต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2547). **ทรัพยากรเพื่อการศึกษา**. [Online]. Available : <http://www.once.go.th/publication/401300/appendix.htm>. [2550, ตุลาคม 20].
- ละอองดาว แสงนาม. (2545). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 10**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณติต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ : ครุสภา.

- โคภัก เพ็ชรจำรัส. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนเขตชายแดนกัมพูชาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ใน กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สมจิตร อุดม. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อำนาจ จันทร์มหา. (2542). การศึกษาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อำนาจ ชัยนัคร. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Burke, Ronald J. & Greenglass, Esther R. (1989, August). Sex Differences in Teacher. *Psychological Reports*, 65(1), 55-63.
- Hoy, Wayne K. & Miskel, Cecil G. [1991]. *Educational Administration : Theory, Research,*
- Russell, Daniel ; Altealer, Elizabeth & Velgen, Daun Van. (1987). Job Related Stress, Social Support and Burnout among Classroom Teacher. *Journal of Applied Psychology*, 72(2), 269-247.